

DE INDISCHE BUURT **SCHOOL**

Plan Sociale Veiligheid op De Indische Buurt School
2024-2028

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

INHOUD

1.	Inleiding: Missie, kernwaarden en visie van De Indische Buurt School	3
2.	EEN VEILIG SCHOOLKLIMAAT: PREVENTIE VAN ONGEWENST GEDRAG	7
2.1	De methode 'Vreedzaam' als preventiekader	7
2.2	Het voorkomen van pesten	8
3.	ONDERSTEUNEN BIJ ONGEWENST GEDRAG	12
3.1	Ondersteunen bij plagen	12
3.2	Ondersteunen bij pesten: de oplossingsgerichte pestaanpak (OPA)	12
3.3	Digitaal pesten	13
3.4	Herstelgesprekken	13
3.5	Schorsing en verwijdering	14
4.	TAKEN GEDRAGSSPECIALIST	15
5.	OUDERBETROKKENHEID	16

BIJLAGES

1.	Alles in 1 matrix	17
2.	Het aanleren van gewenst gedrag	23
3.	Consequenties bij ongewenst gedrag	24
4.	Incidentenregistratie	26
5.	Stadia in gedrag	27

Voor u ligt het sociaal veiligheidsplan van De Indische Buurt School.

Voor ons is veiligheid (één van onze kernwaarden) een absolute voorwaarde om met plezier tot ontwikkeling te komen. Ervaren veiligheid is in de huidige maatschappij geen vanzelfsprekendheid. Wij proberen als school de sociale veiligheid continu te adresseren. In dit plan nemen wij u stapsgewijs mee hoe wij onze sociale veiligheid willen ontwikkelen en borgen.

**Jaarlijks wordt de ervaren sociale vaardigheid in kaart gebracht aan de hand van een gestandaardiseerde vragenlijst (bron. vensters PO*) voor de laatste gegevens verwijzen wij u graag naar: <https://scholenopdekaart.nl/basisscholen/amsterdam/7119/de-indische-buurt-school/tevredenheid/>*

1. Missie, Kernwaarden en Visie en van De Indische Buurt School

Onze missie:

De Indische Buurt School biedt een veilige en plezierige plek en vormt verbinding tussen alle kinderen, leerkrachten, ouders en onze buurt. Wij zorgen er samen voor dat de kinderen met kennis, vaardigheden, zelfvertrouwen en zicht op ieders talenten de toekomst tegemoet gaan.

Onze visie staat als een 'huis', met daarin vijf kamers, rustend op het fundament van onze missie en kernwaarden: **"Veiligheid, Verbinding en Kwaliteit"**.

Kamer 1 Lerende organisatie

Wij ontwikkelen ons vakmanschap met een nieuwsgierige en leergierige houding, omdat we streven naar een hoge kwaliteit van ons onderwijs. We zijn ons ervan bewust dat we als individu niet alles weten en daarom werken we samen en maken we gebruik van elkaars en andermans kennis en ervaring.

Voorbeelden van hoe wij dat doen: wij werken in bijeenkomsten van Stichting LeerKRACHT en in Ontwikkelteams, waarbij we ons zo nodig laten begeleiden door externe deskundigen.

Kamer 2 Breed aanbod

Wij hebben een breed curriculum, omdat wij ieders talenten willen (h)erkennen. Naast de kernvakken en thematisch ingerichte wereldoriëntatie, krijgen de leerlingen van vakdocenten les in beeldende vorming, drama, muziek, sport en koken. Op deze manier streven we ernaar om onze leerlingen voldoende kennis en vaardigheden mee te geven om zich verder te ontwikkelen tot zelfsturende, kritisch denkende en autonome personen.

Voorbeelden van hoe wij dat doen: onze school heeft een professionele keuken, waarin kinderen leren koken met de groenten uit onze moestuin. Na schooltijd kunnen de leerlingen deelnemen aan sportieve en leerzame activiteiten.

Kamer 3 Iedereen welkom

Wij zijn een openbare basisschool waar iedereen welkom is. Wij ervaren de diversiteit van onze buurt als grote rijkdom. Daarom luisteren we naar elkaars verhalen, zien en respecteren we onze overeenkomsten en verschillen, en werken we aan democratisch burgerschap en kansengelijkheid.

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

Voorbeelden van hoe wij dat doen: wij werken volgens de methode 'Vreedzaam', besteden aandacht aan verschillende religieuze en culturele feesten en maatschappelijke thema's. De leerlingen worden vertegenwoordigd in een KinderRaad en een aantal keer per jaar organiseren wij als Unesco- en Familieschool 'Ouders Ontmoeten Ouders'.

Kamer 4 Zorg voor elkaar en de omgeving

Wij creëren een rijke leer- en leefomgeving waar iedereen graag komt, een omgeving die leren en onderzoeken stimuleert. Wij zijn ervan overtuigd dat een verzorgde omgeving, zowel binnen als buiten de school, de kinderen bewust maakt van de wereld en de mensen om hen heen. We willen hiermee actief bijdragen aan een leefbare, schone en solidaire wereld.

Voorbeelden van hoe wij dat doen: Wij hebben een moestuin op het dak, onze bibliotheken zijn huiselijk ingericht, we scheiden ons afval en gaan zorgvuldig om met alle materialen. Daarnaast

zorgen wij voor een opgeruimde en groene schoolomgeving en hebben wij als Unesco- en Familieschool oog voor wie ondersteuning nodig heeft.

Kamer 5 Pedagogisch Klimaat

Wij willen op een positieve en constructieve manier met elkaar omgaan. Daarom hebben we heldere gedragsverwachtingen van iedereen die op onze school aanwezig is. Deze zijn positief geformuleerd en op groei gericht, omdat wij iedereen willen zien en horen. Op deze manier geven we invulling aan onze pedagogische taak: de ontwikkeling van autonomie, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid van onze leerlingen.

Voorbeelden van hoe wij dat doen: We leren de gedragsverwachtingen structureel aan en oefenen deze regelmatig. We bekrachtigen en belonen gewenst gedrag. We leiden kinderen op tot mediator, zodat zij een actieve rol spelen bij het constructief oplossen van conflicten.

Uitgangspunten

Wij willen dat leerlingen op onze school zich niet alleen optimaal ontwikkelen binnen de kernvakken, zoals taal en rekenen, wij willen ook een belangrijke bijdrage leveren aan de sociale en maatschappelijke vorming van onze leerlingen. Dat het ook goede mensen worden die op hun beurt een bijdrage aan de samenleving zullen leveren. Met elke generatie vormen we immers opnieuw onze samenleving. Onze school dient ook een school te zijn waar alle leerlingen zichzelf kunnen zijn en zich veilig en prettig voelen. Alleen dan kunnen ze leren. We doen veel om sociale veiligheid te bevorderen en om ongewenst gedrag zoals bijvoorbeeld pesten te voorkomen.

Het kader voor prettig en veilig gedrag voor al onze leerlingen is onze onderwijsomgeving. We zorgen ervoor dat onze leerlingen in hun groep en van hun leerkracht goed onderwijs krijgen, dat aansluit bij hun onderwijsbehoeften. De leerkrachten bespreken twee keer per jaar met de intern begeleider hoe ze het onderwijs aan de groep gaan vormgeven. Wij werken met kwaliteitskaarten waarmee ons onderwijs en bijbehorende kwaliteitseisen zijn vastgelegd.

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

De leerkracht is cruciaal in het creëren en behouden van een prettige en veilige sfeer in de groep. Leerkrachten op De Indische Buurt School werken bewust en professioneel aan deze prettige en veilige sfeer. We werken met de methode 'Vreedzaam', zodat er een duidelijke en herkenbare doorgaande lijn en aanpak is voor alle betrokkenen. We hebben zes uitgangspunten die bepalend zijn voor onze (preventieve) werkwijze.

1. Wij formuleren heldere, positief geformuleerde gedragsverwachtingen. We spreken deze uit en maken deze (waar nodig) ook visueel. Zie bijlage 1: de matrix van gedragsverwachtingen.
2. Wij geven les in gedrag. Wij modelleren gewenst gedrag, zodat leerlingen weten welk concreet gedrag van hen wordt verwacht. Zie bijlage 2: gewenst gedrag aanleren.
3. Wij bekrachtigen gewenst gedrag, met opstekers en complimentjes.
4. Wij minimaliseren de aandacht voor ongewenst gedrag.
5. Wij hanteren duidelijke, effectieve en passende consequenties. Zie bijlage 3: consequenties van gedrag
6. Wij registreren onze incidenten en acteren op patronen hierin. Zie bijlage 4: incidentenregistratie

1: Wij spreken expliciet uit wat we verwachten van onze leerlingen.

We hebben de gedragsverwachtingen concreet gemaakt en hiervoor een matrix van gedragsverwachtingen opgesteld. Deze gedragsverwachtingen zijn gekoppeld aan de basisafspraken bij ons op school. Zo is het voor iedereen duidelijk welk gedrag er wordt verwacht en hoe dit gedrag er concreet uit ziet. Leerkrachten kunnen dit duidelijk maken aan leerlingen, leerlingen weten wat gewenst gedrag is en weten ook dat dit gedrag ook bij andere leerkrachten en in volgende leerjaren van hen wordt verwacht.

2: Wij geven les in gedrag.

Net als bij de vakgebieden rekenen en lezen, geven we ook les in gedrag. We bieden leerlingen de ruimte om bepaalde sociale vaardigheden te leren. We gebruiken hiervoor voornamelijk de lessen van Vreedzaam. We modelleren gewenst gedrag waar nodig en laten leerlingen zien en inzien wat het gedrag voor effect heeft.

3: Wij bekrachtigen gewenst gedrag. We benadrukken datgene wat goed gaat, we stimuleren gewenst gedrag door het te benoemen en er complimentjes of opstekers voor te geven.

In alle klassen is er aandacht voor een positieve sfeer van feedback, zowel van de leerkracht naar de leerlingen als bij de leerlingen onderling. Vreedzaam hanteert in elk leerjaar de term opstekers: deze term is bij al onze leerlingen goed bekend.

4: Aansluitend hierop proberen wij op school ook de aandacht voor ongewenst gedrag te minimaliseren. Dit betekent dat de leerkracht eerder een leerling complimenteert met gewenst gedrag, dan dat er een correctie plaatsvindt. "Ik zie dat bijna iedereen al zijn schrift open heeft liggen op de goede bladzijde... Hartstikke goed!"

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

5: Wij hanteren duidelijke, effectieve en ook passende ondersteuning en consequenties bij ongewenst gedrag. Elke leerkracht hanteert in de klas in de meeste gevallen dezelfde wijze van corrigeren.

Stap 1: bij klein probleemgedrag: actief negeren

Stap 2: bij aanhoudend klein gedrag: zie bijlage 3

Stap 3: bij voortdurend probleemgedrag: consequentie en HP

De eerste stap is actief negeren, zoals hierboven beschreven.

Stopt dit gedrag niet, dan gaan we over op de reactieprocedure: een procedure om te zorgen voor de-escalatie van ongewenst gedrag. Deze procedure is in de klas, zie bijlage 3.

We lopen naar de leerling toe, we zeggen persoonlijk welk gedrag er wordt verwacht (gewenst gedrag) en we geven aan dat we weten dat de leerling dit kan. Vervolgens geven we de leerling kort de tijd (een ronde) om dit gedrag te laten zien. Bijvoorbeeld: "Ik wil graag dat je je rekenschrift opent en stil klaar zit voor de instructie. Dat kan jij, laat het maar zien!" Mocht de leerling na een (of soms twee) correcties het gewenste gedrag nog niet vertonen, dan gaat de leerling naar de time-in plek:

een lege tafel/stoel in de klas. "Het lukt je even niet nu. Je gaat nu naar de time-in plek. Ik wil dat je daar gaat nadenken/rustig worden. Als je stil op je stoel kan zitten met je rekenschrift open, dan kan je weer terug naar je eigen plek."

De procedure van persoonlijk aanspreken, gewenst gedrag benoemen, tijd geven om het gewenste gedrag te laten zien (dan niet na de time-in plek), noemen we de reactieprocedure.

Als de reactieprocedure niet toereikend is, kan de consequentie worden ingezet.

We maken op school onderscheid tussen klein en groot ongewenst gedrag. Deze consequenties staan beschreven in bijlage 3: consequenties van gedrag.

6: Wij registreren incidenten en acteren hierop.

We gaan structureel na of onze eerder genoemde doelen worden behaald:

- Iedereen voelt zich veilig op De Indische Buurt School
- Iedereen draagt eraan bij dat een ander zich veilig voelt op De Indische Buurt School
- De Indische Buurt School zorgt voor de veiligheid van de leerlingen, teamleden en ouders (binnen de grenzen van de school).

Lukt het de leerkracht in de klas om voor alle leerlingen een veilige sfeer te creëren? Voelt iedereen zich veilig? Draagt iedereen hieraan bij? Tijdens groeps- en leerlingbesprekingen wordt de sociale veiligheid en het gedrag besproken.

We registreren incidenten in Parnassys in de leerlingenmap onder het kopje incidentregistratie en bespreken deze incidenten en de patronen hiervan tijdens de IB-directie overleggen.

Als laatste monitoren we jaarlijks de sociale veiligheid, met de Hart en Ziel monitor en de vragenlijst van Vensters PO.

2. EEN VEILIG KLIMAAT EN PREVENTIE VAN ONGEWENST GEDRAG

2.1 Vreedzaam als preventiekader

Vreedzaam is een programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het programma helpt onze school een gemeenschap te vormen waarin we leerlingen actief aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor elkaar, hun omgeving, voor de schoolgemeenschap en de samenleving. Met Vreedzaam besteden we aandacht aan basale sociale-emotionele en burgerschapscompetenties die wenselijk zijn in een democratische samenleving, zoals je verplaatsen in een ander, op een democratische manier met elkaar beslissingen nemen, openstaan voor verschillen tussen mensen, constructief conflicten oplossen, omgangsvaardigheden en verantwoordelijkheid nemen voor de gemeenschap.

Plagen en pesten

We maken onderscheid tussen pesten en plagen. Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. De insteek bij plagen is bovendien eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten. We leren leerlingen ook het onderscheid tussen pesten en een conflict. Een conflict is een verschil van mening of van belang (A wil dit en B wil dat). Soms ontaardt een conflict in een ruzie, als er sprake is van (fysiek of psychisch) geweld. Plagen kan vaak leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan. Pesten is van een andere orde. De machtsongelijkheid en de structurele gerichtheid op één persoon maakt het onvergelijkbaar met plagen. Pesten is weloverwogen en proactief, gebeurt niet per ongeluk of spontaan, en ook niet als gevolg van uitlokking.

Pesten behoort tot het repertoire van kinderen, en het wordt gevoed in een cultuur die gekenmerkt wordt door competitie en individualisme. Wij bieden op onze school een sterk tegenwicht: de klas en school moet een positieve sociale gemeenschap zijn, waarin een expliciete sociale en morele norm aanwezig is die ervoor zorgt dat we oog hebben voor elkaar, dat we rekening houden met elkaar, dat we allemaal verantwoordelijkheid dragen voor de gemeenschap, en dat je het recht hebt om jezelf te zijn, maar dat je dan ook de plicht hebt om ervoor te zorgen dat ieder ander dat recht heeft. Wij willen een school zijn waarin zorg voor elkaar centraal staat. Een school met een klimaat waarin sprake is van verbinding, eerder dan concurrentie of competitie. Een met een 'inclusief' groepsklimaat, waarin niemand wordt buitengesloten. Op die manier voorkomen we in veel gevallen ongewenst gedrag als pesten. Ook hierin dienen onze kernwaarden: Veiligheid, Verbinding en Kwaliteit als uitgangspunt.

Wij spreken van pesten als er sprake is van:

- een negatieve intentie, bedoeld om een andere leerling leed te berokkenen;
- herhaaldelijke en langdurige blootstelling aan negatief gedrag/agressie van één of meer leerlingen;
- verschil in macht tussen pester en gepeste.

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

Aanpak van pesten en sociale onveiligheid

Als er zich dus toch pestincidenten voordoen, gaan we altijd eerst na of het programma van Vreedzaam (nog) goed wordt uitgevoerd in de betreffende groep. Als dit niet het geval is, wordt hier eerst aandacht aan besteed. Vervolgens passen we de stappen toe van onze anti-pest aanpak, die in paragraaf 5 verder wordt beschreven.

2.2 Het voorkomen van pesten

We werken op De Indische Buurt School allereerst aan het versterken van een goed en veilig klimaat in alle groepen. We doen dat door schoolbreed te werken vanuit onze bovengenoemde zes uitgangspunten, die bepalend zijn voor onze positieve benadering. Daarnaast biedt het programma van Vreedzaam een sterk tegenwicht aan pestgedrag. We noemen een paar belangrijke elementen van het programma, naast de wekelijkse lessen die leerlingen in alle groepen ondergaan.

Uitdragen van een positieve sociale en morele norm

Gedrag wordt voor een groot deel bepaald door de sociale norm in de omgeving. Leerlingen zijn gevoelig voor de vraag: 'wat wordt er hier van mij verwacht?' Om positief gedrag van leerlingen te stimuleren willen we expliciet een positieve sociale en morele norm uitdragen. Dit doen we onder andere door:

- de gedragsverwachtingen en afspraken hangen zichtbaar in de groep en school
- opstekers en complimentjes op gewenst gedrag
- directe en persoonlijke correctie van gedrag van kinderen dat haaks staat op de norm;
- elke leerling wordt persoonlijk welkom geheten, zowel bij binnenkomst van de school als van de klas
- leerkrachten leven het verwachte gedrag van leerlingen voor

De groep en school: een gemeenschap

We willen alle leerlingen het gevoel geven dat ze onderdeel zijn van de leefgemeenschap die de school en de groep vormen, dat hun aanwezigheid 'verschil maakt' en dat de groep of de school minder leuk zijn als hij of zij er niet bij is. We betrekken de leerlingen bij het maken van de groepsafspraken, die passend zijn bij onze schoolafspraken en gedragsverwachtingen. In het begin van het schooljaar besteden we veel aandacht aan de vorming van een positieve groep. We starten jaarlijks met de gouden weken, de periode vanaf de zomervakantie tot de herfstvakantie.

In deze weken besteden we veel aandacht aan het goed leren kennen van elkaar.

Het voorgaande heeft evenzeer betrekking op de school. Het maakt veel uit of leerlingen zich verbonden voelen met de school als geheel, zij ervaren de school dan als een gemeenschap. Die gemeenschap bestaat uit alle andere leerlingen, alle leerkrachten en alle ouders.

Investeren in de relatie met de leerlingen

We vinden het heel belangrijk dat alle leerlingen een goede relatie hebben met hun eigen leerkracht. Dat is een belangrijke voorwaarde voor een gevoel van veiligheid. We vragen van onze leerkrachten

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

dat ze investeren in het leren kennen van de eigen leerlingen en in de onderlinge relatie. Ieder kind moet voelen dat het er toe doet, dat de leerkracht het fijn vindt dat hij of zij er vandaag weer is. Alle

leerkrachten zorgen ervoor dat ze aan het begin van het jaar tijdens de startgesprekken met iedere leerling een gesprekje voeren over persoonlijke zaken als: dingen waar ze tegenop zien, die ze leuk vinden of spannend, hoe het thuis gaat en wat ze graag doen na schooltijd.

Leerlingen worden mede verantwoordelijk

Als de groep een gemeenschap is, dan voelen leerlingen zich betrokken en medeverantwoordelijk voor wat er gebeurt in de groep. Bij ons op school krijgen leerlingen een stem, en leren zij die stem op een verantwoorde wijze te gebruiken. We geven leerlingen niet zozeer een stem om op te komen voor hun eigen belang, maar we willen dat ze zich medeverantwoordelijk gaan voelen voor het algemeen belang, de gemeenschap. En daar zullen ze zich eerder verantwoordelijk voor voelen als ze ook echt mogen meedenken en als ze serieus worden genomen.

We laten oudere kinderen jongere kinderen helpen bij allerlei activiteiten, bijvoorbeeld met tutorlezen.

We geven leerlingen een taakje, om ze mede verantwoordelijk te maken voor de zorg voor onze omgeving.

We werken met mediators, die helpen met het bemiddelen en oplossen van conflicten.

Voor groepsoverstijgende zaken werken we sinds het schooljaar 2023-2024 met een leerlingenraad. Vanuit iedere groep is één leerling vertegenwoordigd in deze leerlingenraad.

Opstekers

We streven dus naar een positief sociaal klimaat, waarin ieder kind zich veilig voelt, waarin respect is voor elkaar en waarin iedereen makkelijk samenwerkt met iedereen. Een op het eerste gezicht eenvoudig, maar zeer belangrijk middel om hiertoe te komen is het geven van 'opstekers', of complimenten. Als iedereen in de groep in staat is om elkaar complimenten te geven en zo hun waardering voor elkaar uit te spreken, ontstaat er langzamerhand een steeds positievere sfeer in de groep. En daarmee een cultuur waarin het normaal is om de nadruk te leggen op wat goed gaat. Een klimaat waarin leerlingen zich gehoord en gezien voelen, zich gewaardeerd weten, het gevoel hebben dat het er toe doet dat ze er zijn.

Basisafspraken in school, gedragsverwachtingen

Pesten lijkt vaker voor te komen in een weinig gestructureerde omgeving en in een omgeving waar leerlingen onvoldoende voelen wat de sociale norm is. Duidelijke regels in de klas en in de school zijn dus van belang. Bij ons op school hebben we schoolafspraken die voor iedereen gelden:

- Wij zorgen ervoor dat iedereen erbij hoort
- Wij zorgen ervoor dat iedereen zich veilig voelt en zichzelf kan zijn
- Wij lossen conflicten samen op
- Wij helpen elkaar
- Wij dragen allemaal een steentje bij

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

Deze doelen zijn terug te vinden in de thema's van de lesblokken van Vreedzaam:

1. We horen bij elkaar
2. We lossen conflicten zelf op
3. We hebben oor voor elkaar
4. We hebben hart voor elkaar
5. We dragen allemaal een steentje bij
6. We zijn allemaal anders.

We introduceren in de eerste weken van het nieuwe schooljaar de gedragsverwachtingen in de klas. Zo wordt meteen aan het begin van het schooljaar de trend gezet: 'Zo doen we het hier op school!' Deze basisregels vormen een soort 'kapstok' waaraan de groepsregels worden 'gehangen'. In de lessen van Vreedzaam (in blok 1) wordt samen met de leerlingen gesproken over de grondwet, de eigen groepsregels en de omgangsafspraken die elke klas met elkaar wil maken om ervoor te zorgen dat het voor iedereen in de groep prettig en veilig is. De regels worden door volwassenen opgesteld, de leerlingen maken samen (omgangs)afspraken.

Aanleren en handhaven van gedragsregels

Met het opstellen van gedragsverwachtingen zijn we er nog niet. Gedrag dat bij een bepaalde regel hoort, moet vrijwel altijd worden aangeleerd. Dus, zeker bij jonge leerlingen, oefenen we de gedragsregels met de hele groep.

Maar het opstellen van regels en het aanleren van het bijbehorende gedrag is op zich ook nog niet voldoende. Het handhaven van regels vraagt ook iets aan gedrag van de leerkracht (of andere volwassenen in de school). Bijvoorbeeld:

- modelgedrag vertonen;
- leerlingen herinneren aan de regel;
- leerlingen bevragen als ze zich toch niet aan de regel houden en een opsteker geven als ze het vervolgens wel doen;
- met de leerlingen meelopen, of boven of beneden staan kijken op de trap;
- leerlingen aanspreken die zich niet aan de regel houden.

Om het naleven van gedragsregels te bevorderen, is het tevens van belang dat:

- alle leerkrachten in de groepen (indien nodig) regelmatig terugkomen op een of meer regels waar de leerlingen moeite mee hebben door de gedragsinstructie in de klas te herhalen;
- alle volwassenen in de school helpen bij het toezicht houden op het naleven van de regel; het team maakt afspraken over wie op welke plek toezicht houdt.

Bij het overtreden van de regels: zinvol straffen

Er zullen altijd situaties zijn waarbij leerlingen de regels overtreden en zich niet houden aan afspraken. Bij ernstige overschrijdingen van de grenzen zijn maatregelen of straffen nodig. Uiteraard straffen we bij ons op school af en toe leerlingen. We zijn ons er echter ook van bewust dat straffen

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

niet altijd leidt tot de gewenste gedragsverandering, eerder tot meegaandheid: het volgen van de regels uit angst voor maatregelen. Het bezwaar hiervan is dat de leerling niet zelf nadenkt, niet reflecteert op zijn of haar eigen gedrag en op alternatieven voor dat gedrag. Er zijn enkele

voorwaarden voor een 'zinvolle' straf, een straf die wel kan leiden tot verandering van gedrag. Wil een straf zinvol zijn, dan moet rekening worden gehouden met de behoefte van de leerling aan relatie, autonomie en competentie:

- Relatie: we spreken de leerling individueel aan, op zo'n manier dat de relatie niet verbroken is. We laten zien dat het om het gedrag gaat en niet om de persoon. We helpen hem of haar de fout te herstellen. ('Wout, ik vind je een leuke jongen hoor, maar wat je nu hebt gedaan, kan echt niet!')
- Autonomie: We zorgen ervoor dat de leerling mede-eigenaar wordt van het probleem, van het vinden van een oplossing, het maken van een plan en het uitvoeren van dat plan. ('Wat heb je bedacht om dit te gaan oplossen?')
- Competentie: We gaan ervan uit dat de leerling zelf met een goede oplossing komt en die ook uitvoert. En we laten onze waardering blijken als dat lukt. ('Ik weet zeker dat je daartoe in staat bent. Zo ken ik je. Fijn dat je dat zo hebt gedaan!')

Een belangrijk aspect van een 'zinvolle' straf is eigenaarschap. Straffen kunnen tot gedragsverandering leiden als de dader de straf als zinvol ervaart. Dat gebeurt vaak pas als de leerling mede-eigenaar wordt van het probleem en vervolgens zelf wil nadenken over de oplossing ervan. We steken dus eerst tijd en energie in het bewust maken van de leerling dat het vooral zijn of haar probleem is. Daarna kan de leerling gevraagd worden of hij of zij er iets aan wil doen en indien dat het geval is, luidt de vraag: 'En hoe denk je het op te lossen?' De 'straf' zal dan in het licht komen te staan van 'herstellen': soms daadwerkelijk de (fysieke) schade herstellen, soms het vertrouwen weer winnen, enzovoort. Onze consequenties zijn beschreven in bijlage 3: consequenties bij ongewenst gedrag.

Toezicht bij ons op school

Het houden van toezicht is van groot belang wanneer we willen werken aan de veiligheid binnen de school. Leerlingen hebben (naast gelegenheid om te oefenen met zelfstandigheid, en naast ondersteuning daarbij van volwassenen) ook altijd toezicht nodig. Leerlingen houden zich niet vanzelfsprekend aan regels en zijn geneigd grenzen te verkennen. Ze hebben het nodig dat die grenzen worden aangegeven door volwassenen. Bovendien kan in een situatie waarin onvoldoende toezicht en dus onvoldoende 'leiding' is, onveiligheid in een groep leerlingen sluipen.

De risicovolle periodes op een schooldag zijn de overgangen van bijvoorbeeld de klas naar het gymlokaal of naar het schoolplein, de pauzes op het plein, de tijdstippen vlak voor of vlak na het begin van de school, lessen die niet in bij de eigen leerkracht plaatsvinden. Wij hebben met ons team duidelijke afspraken gemaakt rondom het toezicht op verschillende plekken gebeurtenissen:

- schoolplein (bij in- en uitgaan van de school): ambulant personeel, leerkrachten
- schoolplein (pauzes): tijdens de korte pauze is de leerkracht verantwoordelijk, SK-coaching is tijdens de lange pauze verantwoordelijk voor het toezicht.

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

- de trappen en gangen in school: alle personeel
- naar de gymzaal lopen: de leerkracht
- bij feesten en voorstellingen in de aula: alle personeel
- de toiletten: alle personeel

- de gangen bij het in- en uitgaan van de klassen: groepsleerkracht, maar zeker ook ander personeel

Behalve de afspraken die we als team hebben gemaakt over ons eigen gedrag bij het toezicht, hebben we samen met de leerlingen geformuleerd welk gedrag van de leerlingen in welke situaties wordt verwacht, zie de gedragsverwachtingen.

3. ondersteunen BIJ ONGEWENST GEDRAG

3.1 ondersteunen bij plagen

We zijn alert op situatie waarbij kinderen elkaar plagen in en rond de school. Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare en kan dan makkelijk overgaan in ruzie, of zelfs pesten. We besteden er in de lessen van blok 1 van Vreedzaam aandacht aan. Als plagen niet meer leuk is, ondersteunen we de geplaagde leerling om het plagen te laten stoppen en spreken de plager aan op zijn of haar gedrag. Hierin kunnen mediators een rol spelen.

3.2 ondersteunen bij pesten: De Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA)

Hoeveel we ook doen aan preventie, pesten kan altijd nog voorkomen. Als er toch pestincidenten zijn, dan is het uiteraard zaak om eerst na te gaan of aan de preventieve kant nog wel voldoende wordt gedaan en of de positieve en veilige sfeer in de klas niet nog meer kan worden versterkt.

Als er meer nodig is hanteren wij een aanpak van pesten die goed past bij de uitgangspunten van Vreedzaam: de Oplossingsgerichte PestAanpak (OPA). Deze aanpak is ontleend aan de No-blame aanpak. Deze steungroepaanpak wordt bij de meeste anti-pest programma's ingezet.

De aanpak bestaat uit een aantal achtereenvolgende gesprekken tussen een leerkracht (of IB-er) en leerlingen. Eerst met de gepeste leerling alleen. Vervolgens met een zorgvuldig samengestelde groep leerlingen, inclusief de pester(s). Dit is de groep die voor verandering en steun gaat zorgen.

Belangrijke elementen van de aanpak zijn: geen schuld, verwijten of straf, we gaan uit van het goede in ieder kind, we moedigen empathie aan, we maken iedereen verantwoordelijk, het is positief en oplossingsgericht, en de pester krijgt de kans zijn of haar gedrag te veranderen.

In deze aanpak worden meestal de volgende stappen onderscheiden:

1. Gesprek met het gepeste kind. De leerkracht (of een ander teamlid van de school) praat met het gepeste kind over de situatie, vraagt of hij of zij hulp wil, en stelt met hem of haar de steungroep samen. Dit is een gemengde groep van zijn zo'n 5 tot 8 medeleerlingen, waaronder leerlingen die de gepeste noemt als mogelijke helpers, maar ook de pester en meelopers of buitenstaanders; liefst ook een verdeling van jongens en meisjes.

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

2. We vragen in dit gesprek aan de leerling of hij of zij wil dat de ouders op de hoogte zijn van de gesprekken. Als een externe of een andere volwassene (niet de eigen groepsleerkracht) binnen de school deze gesprekken gaat voeren, lichten we de ouders altijd in.
3. Gesprek met de steungroep. Hierbij is het gepeste kind niet aanwezig. In dit gesprek wordt de steungroep uitgenodigd om de gepeste medeleerling te gaan helpen. Ze worden uitgenodigd om met ideeën en voorstellen te komen. Dit alles met als doel dat het pesten moet stoppen.
4. Tweede gesprek met de gepeste. Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht hoe het nu gaat met de gepeste.
5. Tweede gesprek met de steungroep. Na ongeveer een week is er ook een gesprek met de steungroep, waarin ieder lid de gelegenheid krijgt om te praten over wat hij of zij heeft gedaan.

Soms moet deze cyclus nog een of meerdere keren herhaald worden om ervoor te zorgen dat het interactiepatroon blijvend verandert.

3.3 Digitaal pesten

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een nieuwe vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten. Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet! Online communiceren verloopt anders dan offline communiceren, kinderen (en ook volwassenen) zijn zich hier niet altijd goed van bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om onze leerlingen te leren goed om te kunnen gaan met sociale media.

We hebben duidelijke afspraken gemaakt over digitaal pesten en over online communiceren.

Vanaf het moment dat mobieltjes een rol gaan spelen in de groep gaat de groepsleerkracht met de groep in gesprek over de manier waarop ze hiermee om kunnen gaan. We zetten direct ook op dit terrein een duidelijke norm neer: 'Zo doen we dat hier op school met sociale media!'

Problemen op dit gebied worden direct gebruikt als 'teachable moments', als een gelegenheid om afspraken te maken over het gebruik van sociale media, bijvoorbeeld de groepsapp.

Bij digitaal pesten spelen we zo vroeg mogelijk in op signalen, ook wanneer deze buiten schooltijd plaatsvinden. De gevolgen van (digitaal) pesten komen namelijk de school binnen. We stimuleren leerlingen zelf om incidenten direct te melden bij hun ouders en de leerkracht. Vervolgens nemen we onmiddellijk de tijd om hierover met de leerling(en) en ouders te praten.

Afhankelijk van wat de betrokken leerling hierin aangeeft en afhankelijk van onze inschatting of dit in de groep besproken kan worden, maken we dit bespreekbaar in de groep. Alleen als de betrokken leerling (eventueel in overleg met zijn of haar ouders) dit zelf wil.

In het kader van Vreedzaam besteden we geregeld aandacht aan online communiceren.

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

3.4. Herstelgesprekken

De hiervoor beschreven Oplossingsgerichte PestAanpak is niet altijd mogelijk of geeft soms geen resultaat: de pester stelt zijn of haar gedrag niet bij. Soms zijn de pestsituaties zo ernstig dat er iets

anders moet gebeuren. En soms wil de gepeste leerling niet meewerken. Soms valt de pester in herhaling en komt de grens van het toelaatbare in de school in het vizier bijlage .

Ter bescherming van de gepeste leerling zullen we – als alle pogingen (inclusief externe hulpverlening en een laatste waarschuwing) geen resultaat hebben gehad - moeten overgaan tot schorsing of verwijdering. Een dergelijke noodoplossing is natuurlijk geen oplossing van het probleem. Vaak blijven de leerlingen elkaar ontmoeten in de buurt. Het onopgeloste probleem krijgt

dan mogelijk een vervelend vervolg buiten school. Om die reden geven we, voordat de fase van schorsing en/of verwijdering ingaat, aan de betrokkenen een laatste kans om de situatie te herstellen.

We gebruiken hierbij de vorm van herstelgesprekken. De betrokken partijen komen bij elkaar met als doel om de 'schade' te herstellen. Het gaat dan niet alleen om herstel van de (materiële of emotionele) schade, maar vooral ook om het herstel van de relatie. Naast de pester en het gepeste kind worden bij voorkeur ook anderen (familieleden, vrienden, andere betrokken) bij het gesprek betrokken. Een voorwaarde voor een dergelijk herstelgesprek is uiteraard dat de pester (en diens ouders) verantwoordelijkheid willen nemen voor het aangedane leed, het aanhoren van het verhaal van het gepeste kind (en diens ouders) over de zware gevolgen van het pesten, en dat zij bereid zijn excuses te maken. De basisvragen die centraal staan bij herstelbijeenkomsten zijn:

- Wat is er gebeurd?
- Wat dacht je op dat moment en hoe denk je er nu over?
- Wie is er door het gebeurde beschadigd, benadeeld, en hoe?
- Hoe zorgen we ervoor dat iedere betrokkene zijn kant van het verhaal kan laten horen?
- Wat is nodig om te herstellen wat er is gebeurd?
- Wat leren we hierover voor de toekomst?

3.5 Schorsing en verwijdering

Als de veiligheid van leerlingen, leerkrachten, ander personeel of ouders in het geding is, is optreden geboden. Daarbij hoeft het niet alleen om de fysieke veiligheid te gaan; het kan ook de sociale en emotionele veiligheid betreffen. Als er een noodzaak is om stevig op te treden, dan hanteren we onderstaand protocol dat voor alle betrokkenen helder aangeeft welke stappen worden gezet als er sprake is van een extreme situatie.

Leerlingen die het gevoel van veiligheid van anderen schade toebrengen door hun houding of gedrag (te denken valt aan: vechten, slaan, bedreigen, schelden e.d.) waardoor medeleerlingen en/of personeelsleden zich onveilig voelen, kiezen ervoor zich niet aan de schoolregels te houden en op die manier hun verbinding met de groep te verbreken, krijgen een gele kaart. Een gele kaart betekent: let op, wanneer je nog een keer deze vergissing maakt krijg je een rode kaart. Een gele of rode kaart betekent:

- De leerling wordt voor een dag/dagdeel buiten de groep geplaatst bij de achterwacht met werk.

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

- De ouders worden hiervan in een gesprek op de hoogte gesteld. De achterwacht bespreekt met de leerling hoe ervoor gezorgd kan worden dat het gewenste gedrag wel wordt vertoond, de leerling schrijft dit ook op het formulier.
- De directie wordt in kennis gesteld.
- De leerling mag de volgende dag in de eigen groep laten zien dat het zich wel aan de schoolregels kan houden.

Als een dergelijke situatie zich herhaaldelijk voordoet, volgt het voorgaande, met dit verschil dat twee keer rood een schorsing tot gevolg kan hebben. Voor het zover is, wordt er nagegaan welke extra begeleiding en afspraken nodig zijn om de leerling de mogelijkheid te geven te leren, dit kan met een handelingsplan. Wanneer er zich ondanks alle inzet toch een, door de leerling veroorzaakte, onveilig situatie voordoet, worden de ouders opgebeld en gevraagd hun kind te komen halen of de volgende dag thuis te houden. Ook dan mag het kind de dag erna weer in de groep terugkeren. De afdeling leerplicht van de gemeente en het schoolbestuur worden op de hoogte gesteld, aangezien het hier een schorsing van een dag betreft. Alleen de directie kan in overleg met het bestuur het besluit nemen tot schorsing en dit wordt vastgelegd in een brief.

In geval van herhaling kan de school overgaan tot schorsing van meerdere dagen (dit ook altijd in afstemming met het bestuur). In dat geval wordt de afdeling leerplicht van de gemeente bij het vervolgtraject betrokken. Ouders hebben het recht om binnen vijf werkdagen bij het schoolbestuur bezwaar te maken tegen de schorsing.

4: TAKEN GEDRAGSSPECIALIST

Van scholen wordt verwacht dat ze een teamlid (of meerdere teamleden) aanwijzen met de taak om het beleid ten aanzien van pesten te coördineren, die tevens als aanspreekpunt in het kader van pesten fungeert. Wij kiezen ervoor om deze taak mee te nemen in het bredere perspectief van de pedagogische opdracht van de school, en de domeinen van sociale competentie en burgerschapsvorming. De taken van een 'anti pestcoördinator' zijn op onze school opgenomen in de taken van de gedragsspecialist. De taakomschrijving van de gedragsspecialist richt zich op volgende zaken:

Beleid en beleidsontwikkeling

- Ontwikkelen, actualiseren en levend houden van beleid en aanpak m.b.t. het sociaal pedagogische klimaat van de school.
- Het bijhouden van literatuur over sociaal pedagogisch klimaat en zich op de hoogte houden van onderzoek en ontwikkelingen.
- Op verzoek fungeren als vraagbaak en luisterend oor voor collega's, ondersteunen van collega's op het gebied van sociaal pedagogisch klimaat
- Klassenconsultatie, nabespreking en handelingsadviezen aan de leerkracht (hp) mbt tot gedrag.
- Draagt bij aan de versterking van de inhoudelijke kennis en didactiek in het team op het gebied van sociaal pedagogisch klimaat.

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

- In samenspraak met IB het in kaart brengen van de resultaten van de verschillende vragenlijsten omtrent sociale veiligheid (bijv. de Veiligheidsmonitor/Hart en Ziel).
- Bewust bezig zijn met goed (vakdidactisch) onderwijs, experimenteren en onderzoeken. Deelnemen aan conferenties en studiedagen en informatie doorspelen.
- In samenspraak met IB zorg dragen voor afname veiligheidsmonitor en de resultaten bespreken met directie en IB.
- Toezicht houden (altijd in samenwerking IB en leerkracht) op eventuele pesterijen en vanuit het OPA acteren.
- Ageren op actuele thema's rondom gedrag, zoals paarse vrijdag, calamiteiten, maar ook vieringen etc.

5: OUDERBETROKKENHEID

Wij willen als school graag samen met de ouders optrekken op dit terrein. In het geval van incidenten zoeken we snel contact met ouders om samen te bespreken hoe we hiermee om zullen gaan. Maar ook in meer algemene zin willen we ouders bij het veiligheidsbeleid betrekken. Dat doen we door ze te informeren over wat de school doet aan het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag als pesten. En over bij wie ze terecht kunnen als er iets is. We nemen hierin ouders heel serieus.

Om ervoor te zorgen dat de veiligheid in en om de school iets wordt waarvoor ouders en school zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen, gaan we met ouders het gesprek aan. Dat doen we door het organiseren van een jaarlijkse ouderavond (vanaf groep 4 t/m groep 8) waarin de dialoog over de sociale veiligheid in combinatie met mediawijsheid centraal staat. Die avond bereiden we voor met het ontwikkelteam pedagogisch klimaat en een klankbordgroep vanuit de OR. Wanneer het nodig is, gaan we met de ouders van een specifieke groep het gesprek aan om tot een samenwerking te komen betreffende sociale veiligheid. Hiermee hopen we enerzijds onze gezamenlijke verantwoordelijkheid helder te krijgen maar ook welke verantwoordelijkheid er juist bij school of bij de ouders ligt.

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

Bijlage 1. 'Alles in 1 matrix'

ALTIJD & OVERAL De Indische Buurt School is Vreedzaam, dus:			
	#Veiligheid	#Verbinding	#Kwaliteit
	Ik los conflicten constructief op. Ik praat op een rustige toon.	Ik sta open voor verschillen tussen mensen. Ik ga positief en zorgzaam met de ander om.	Ik neem verantwoordelijkheid voor de ander en de school. Ik betrek de ander bij mijn beslissingen.
	#Veiligheid	#Verbinding	#Kwaliteit
Klaslokaal	Ik wacht op mijn beurt.	Ik luister naar de ander.	Ik houd de klas netjes.
	Ik let op het stoplicht.	Ik help mijn klasgenoot.	Ik luister goed naar de instructie.
Schoolplein	Ik speel waar het hoort.	Ik laat iedereen meedoen.	Ik gebruik het materiaal waarvoor het bedoeld is.
	Pauze voorbij? Snel in de rij!	Ik houd rekening met de burens.	Ik speel volgens de regels van het spel.
Gang & Trappen	Ik loop met mijn maatje in de rij.	Ik houd de deur voor een ander open.	Ik hang mijn jas en tas aan het haakje.
	Ik loop rechts op de trap.	Ik houd rekening met anderen die aan het werk zijn.	Ik loop op een rustige manier.
Bibliotheek	Ik werk rustig aan mijn taak.	Ik gebruik een zachte stem.	Ik houd de bibliotheek opgeruimd.
	Ik geef een ander de ruimte.	Ik vraag hulp als ik die nodig heb.	Ik ga netjes met de boeken om.
Toilet	Ik zit op de WC-bril.	Ik laat zien dat ik naar het toilet ga en dat ik weer terug ben.	Ik laat de WC schoon achter.
	Ik was mijn handen als ik klaar ben.	Ik meld viezigheid aan de leerkracht.	Ik gebruik niet meer papier dan nodig is.
Vaklokaal	Ik gebruik het materiaal waarvoor het bedoeld is.	Ik ga rustig zitten en luister naar de instructie.	Ik houd mij aan de afspraken die bij dit vak horen.
	Ik ruim op wat ik niet meer gebruik.	Ik leer van mijn klasgenoten.	Ik doe ook bij deze les mijn best.

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

Bijlage 2. Gewenst gedrag aanleren

Aanleren Goed Gedrag: Rollenspel:

1. Gedragsverwachtingen bespreken:
welke verwachtingen hebben wij in deze ruimte/ situatie, waarom is dat belangrijk.
Koppelen aan schoolwaarden.
2. Het gewenste gedrag voordoen. Geef een kijkopdracht.
3. Bespreken: wat zag je, wat deed ik goed? Doorvragen; en wat nog meer..?
4. Het ongewenste gedrag voordoen.
5. Bespreken wat zag je? (kort)
6. Het gewenste gedrag laten zien.
7. Oefenen: De kinderen laten het gewenste gedrag zien.

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

Bijlage 3. Consequenties bij ongewenst gedrag

Stap 1: bij klein probleemgedrag: actief negeren

Stap 2: reactieprocedure

Stap 3: deel de consequentie uit bij voortdurend probleemgedrag

Klein probleemgedrag:

Dit gedrag lossen we op in de klas, zoveel mogelijk persoonlijk, maar soms ook met de hele klas.

De bedoeling is om klein probleemgedrag te de-escaleren en leerlingen te laten ervaren dat ze gedrag kunnen bijsturen. Het goed afhandelen van een probleem mag ook een compliment opleveren.

Klein probleemgedrag	Concrete gedragingen	Consequenties
Verstoring van les/activiteit	Door elkaar heen praten, schreeuwen door de klas, niet luisteren, voor je beurt praten, geluiden maken, lopen in de klas.	1) Time-in 10 min 2) Time-out bij achterwacht met werk, formulier invullen en ondertekend retour.
Onveilig / ongewenst gedrag in de gang	Rennen, tas/jas zwaaien, praten	Het gewenste gedrag laten zien. 'Wij lopen door de gang'
Respectloos tegen andere leerlingen	Plagen, roddelen, stop-teken negeren, respectloos weigeren om met een ander te werken/spelen	Herstellen, sorry brief/tekening of excuses maken. En er volgt een kort gesprekje.
Uitdagend tegen leerkracht	Niet in één keer luisteren naar een leerkracht, de leerkracht negeren, weerwoord.	1) Time-in 10 min In eigen tijd gesprekje met de leerkracht en excuus. 2) Time-out bij achterwacht met werk, formulier invullen en ondertekend retour.
Fysieke agressie bij medeleerling	Duwen	MB: Herstellen, Sorry brief/tekening/excuses maken
Werk weigeren (zonder commentaar)	Niet aan het werk gaan.	1) Werk inhalen: 2) Werk mee naar huis en gesprek ouders
Telefoongebruik	Telefoon op plein/gang 1x waarschuwen	In overleg met ouders, telefoon op school houden of thuis voor een dag.
Vernielen materiaal	Breken potlood/gum liniaal, bekrassen tafel, etc	Herstellen schade, overleg met ouders

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

Groot probleemgedrag:

Dit gedrag kan je soms zelf in de klas oplossen, maar soms is er achterwacht hiervoor nodig.

Je kan achterwacht altijd inschakelen. De veiligheid van jezelf en je klas staat voorop.

Bedenk echter wel of het probleem nu/ acuut moet worden opgelost, of dat het ook kan volstaan om het na schooltijd te bespreken: je hebt iets van school kapot gemaakt. We gaan na schooltijd samen kijken hoe we dit op gaan lossen.

Groot probleemgedrag	Concrete gedragingen	Consequenties
Fysieke agressief gedrag	Schoppen, slaan, bijten, vechten, spugen	1e gele kaart: time out voor de dag, formulier 2 rode kaart: zie 1e keer maar een gesprek met ouders volgt op school, er wordt hulp geboden in de vorm van een hp. tweede keer rood, schorsing kan volgen
Diefstal	Stelen van een medeleerling of van school	Contact ouders, in overleg aangifte wijkagent
Pesten (digitaal)	Bedreigen, intimideren, roddelen, uitschelden.	Pest protocol wordt ingezet.
Verbale agressie	Schelden, woede-uitvallen	1e gele kaart: time out voor de dag, formulier 2 rode kaart: zie 1e keer maar een gesprek met ouders volgt op school, er wordt hulp geboden in de vorm van een hp. tweede keer rood, schorsing kan volgen
Weglopen van school of plein (uit de zicht van de leerkrachten)		Contact ouders, herstelplan
Escalerend gedrag t.o.v. groep/ volwassene	Met meubilair gooien, fysieke agressie: anderen aanvallen, schreeuwen en schelden (tegen de leerkracht), gevaarlijk gedrag t.o.v. zichzelf en/of anderen.	Verwijderen uit de situatie, naar de achterwacht. Naar huis, na overleg met ouders Herstelplan Materiële schade herstellen Wanneer het nog eens voorkomt volgt schorsing.
Vuurwerk	vuurwerk mee op school/afsteken	Verwijderen uit de situatie, naar achterwacht contact ouders en herstelplan (voorkeur op dezelfde dag). Inschakelen wijkagent.
Seksueel grensoverschrijdend gedrag	niet leeftijdsadequate seksueel getinte uitingen	1e gele kaart: time out voor de dag, formulier 2 rode kaart: zie 1e keer maar een gesprek met ouders volgt op school, er wordt hulp geboden in de vorm van een hp. tweede keer rood, schorsing kan volgen

Bijlage 4: incidentenregistratie (zie ook Parnassys ons LVS)

Doel

- Zicht krijgen op de incidenten op school
- Patronen in incidenten op school kunnen herkennen
- Incidenten kunnen voorkomen en verminderen

Uitgangspunten

Onze definitie van een incident:

- Een gebeurtenis waarbij er verbaal of non-verbaal sprake is van bedreiging.
- Een gebeurtenis waarbij er sprake is van agressief gedrag, ernstig fysiek en/of verbaal geweld t.o.v. een medeleerling, een ouder of leerkracht/ personeel
- Een gebeurtenis waarbij er sprake is van vandalisme

Welke incidenten registeren we?

- fysiek/ verbaal geweld
- grove pesterijen
- discriminatie (onder meer naar ras, geloof of seksuele voorkeur)
- bedreigingen
- vernieling of diefstal van goederen

Werkwijze:

- Wanneer een incident voordoet, meldt de leerkracht dit bij MT of IB.
- Leerkracht en MT/IB handelen het incident af conform protocol sociale veiligheid.
- leerkracht noteert incident in Parnassys (Parnassys> groep> leerling> map> nieuwe notitie> incidentregistratie)
- IB agendeert incidentenregistratie op IB-directie overleg

Plan Sociale Veiligheid 2024- 2028

Bijlage 5. Stadia in gedrag

Handelen leerkracht

Stadium 1: Basisrust: Voorkomen: Goed onderwijs. Puzzelstuk.

Stadium 2: Triggers: Onderbreken: Triggers leren herkennen van de leerling. Patronen leren zien, alert zijn op deze patronen en voorkomen. Zoeken van nabijheid en snel ondersteunen als de trigger dreigt naar een agitatie.

Stadium 3: Agitatie: Kan actief en passief zijn. Reageren: trigger identificeren en neutraliseren. Aangepaste maatregel passend bij de onderwijsbehoefte van de leerling. Afleiden van de trigger, scheiden van de trigger, erkenning geven van de emotie, alternatief gedrag suggereren. Woede thermometer.

Stadium 4: Versnelling: Gedrag is gericht op anderen om het te laten mislopen. Blijf kalm en rustig, toon respect. Voer in stadium 1 een preventie gesprek. Maak de consequenties duidelijk als het misloopt.

Herinner de leerling aan de gedragsverwachting. Doe dit op neutrale toon.

Stadium 5: de uitbarsting: Leerling heeft geen controle over zijn of haar gedachten in emoties en gedrag. Het komt tot een uitbarsting. Blijf kalm en rustig, toon respect. Voer consequentie uit. Zorg voor veiligheid voor alle betrokkenen.

Stadium 6: De-escalatie: Leerling is in de war en nog niet in staat helder te denken. Time-in of time-uit.

1. Geen probleemoplossing gesprek;
2. Kort en zakelijk. Aanwijzingen: ga hier maar zitten, pak je werk, ga aan de slag. Puzzel, rijtje sommen. Herhalend element is fijn bij de- escaleren.

Stadium 7: Het herstel: De leerling is weer tot rust gekomen. De emoties zijn weer stabiel. De basis rust is niet ver weg. Voer een kort gesprekje. Bespreken van de consequentie en uitvoering. Plan maken voor nieuwe escalatie als dat nodig is. Als de leraar ziet dat de leerling in basisrust is, dan kan het teruggaan naar de klas.